

Update doorontwikkeling ROSA

Voor:	Architectuurraad Edustandaard
Van:	Brian Dommissie, namens Beheerteam ROSA
Datum	26 juni 2025
Betreft	Update doorontwikkeling ROSA incl. bespreek-/beslispunten

Doel

- Vaststellen van de aanpassingen in de ROSA
- Kennismaken van de voortgang op een aantal onderdelen en daarop reflecteren
- Beoordelen werkvoorraadoverzicht en mogelijk bijstellen prioriteiten en planning en/of nieuwe epics laten opvoeren.

De aanpassingen en voorstellen zijn in het QA-team van 10 juni 2025 besproken en goedgekeurd. De gevraagde besluiten en acties zijn gebaseerd op de adviezen van het QA-team.

Aanpassingen in de ROSA

Aanpassingen als onderdeel van een Epic

Epic 032 – ROSA conceptuele en gegevensmodellen publiceren

Zie Powerpoint-document: *2025-06-10 Actualiseren AMIGO-aanpak en -deliverables irt ROSA*

Het gaat hier om de laatste aanpassingen die onder deze epic vallen nl. de publicatie van gegevensmodellen in de ROSA onder onderwijssemantiek.

Bij het toepassen van de AMIGO-methodiek zijn gegevensmodellen ontwikkeld en doorontwikkeld die bij iedere nieuwe ketensamenwerking of aanpassing van een bestaande met behulp van de aanpak als input dienen voor het opstellen van een nieuwe of gewijzigde afspraak. Op dit moment zijn zowel de aanpak als ook de deliverables gepubliceerd op <https://www.edustandaard.nl/amigo/>.

De aanpak dient qua beschrijving aangepast te worden zodat die aansluit bij de ROSA. Verder is als onderdeel van deze epic al eerder besloten om de deliverables die nu nog zowel (gecomprimeerd) op <https://www.edustandaard.nl/amigo/aanpak/> staan als in de documentatie te verhuizen naar het onderdeel Onderwijssemantiek in de ROSA. Hiermee kunnen we ook de meest actuele versies altijd tonen omdat we een koppeling leggen naar de beheeromgeving waarin deze modellen worden doorontwikkeld en beheerd.

(Beoogd) resultaat:

- Aanpassingen op hoofdlijnen in Deel I (De AMIGO-methodiek):
 - Hoofdstuk 3: Bijwerken beschrijving ROSA-interoperabiliteitsraamwerk;
 - Paragraaf 5.1 (Niveaus van modellen): Relatie leggen met MIM;
 - Paragraaf 5.2 (Inhoudsgebieden): Relatie leggen met het scenario-model in ROSA;
 - Paragraaf 5.4: AMIGO Gegevenscatalogus vervangen door ROSA Gegevensmodellen
- Aanpassingen op hoofdlijnen in Deel II (Toetsen en Examineren)
 - Dit deel in zijn geheel onderbrengen in ROSA, in de vorm van (a) een Keteninrichtingsscenario 'Uitwisseling leerlinggegevens en resultaatgegevens' en (b) een publicatie van het huidige Toepassingsgegevensmodel als ROSA gegevensmodel in het onderdeel Onderwijssemantiek.

Gevraagde besluit AR

- Vaststellen van de nieuwe opzet. Daarna zal de opzet worden doorgevoerd in de ROSA.

Vervolgacties

- Als de aanpassingen zijn doorgevoerd zullen die ter controle nog een keer worden geagendeerd in het QA-team en daarna formeel vastgesteld in de AR.
- Daarna kan deze Epic afgesloten worden. Actualiseren van gegevensmodellen etc. is onderdeel van regulier onderhoud en beheer.

Epic 037 - Opstellen keteninrichtingsscenario voor staatsexamens

Zie: <https://rosa.wikixl.nl/index.php/Staatsexamens>

In januari is op verzoek van DUO, gevraagd om een keteninrichtingsscenario waarin het ketenprocesmodel van Toetsen en examineren verbijzonderd wordt voor de uitvoering van staatsexamens. De uitwerking die daaruit voortgekomen is, is in concept gepubliceerd in de ROSA.

Wat als eerste opvalt is dat de uitwerking niet een verbijzondering is van 1 ketenprocesmodel ([Toetsen en examineren](#)), maar dat het in feite een aantal ketenprocessen ook uit andere ketenprocesmodellen aan elkaar koppelt waardoor de hele procesgang van een staatsexamen als een procesketen in 1 oogopslag zichtbaar wordt.

We spreken dan eigenlijk niet over een inrichtingsscenario (of -sjabloon) maar over wat we **samengestelde ketenprocesmodellen** voorlopig genoemd hebben. Dat kan voor sommige toepassingen (zoals nu voor staatsexamens het geval is) gewenst zijn. Het doel om de processen uit meerdere ketenprocesmodellen in 1 overzicht gepresenteerd te krijgen is het goed kunnen volgen van de volledige procesgang (zonder heen en weer te springen tussen meerdere ketenprocesmodellen) en die te vergelijken met de eigen ingerichte of in te richten processen. De enige verbijzonderingen die in deze samengestelde ketenprocesmodellen kunnen voorkomen zijn verbijzonderingen in de naamgeving van de ketenprocesstappen en informatieobjecten. In de uitwerking van de procesgang van staatsexamens komt dat tot uiting in het vervangen van bijvoorbeeld het informatieobject "onderwijsdeelname" door "examendeelname". De scope en de gegevens die onder dit object geschaard worden zullen afwijken maar het object en de plaats ervan in de procesgang blijft dezelfde. Om die reden kan gesteld worden dat de hele procesgang van staatsexamens gezien kan worden als een specialisatie van de ketenprocessen *Aanmelden*, *Administreren onderwijsdeelname*, *Examineren*, *Toetsen*, *Beoordelen en administreren resultaten* en *Formaliseren verworven resultaten*.

Dat staatsexamens in principe gewoon de processen van het onderwijs volgen is op hoofdlijnen bevestigd in het QA-team door vertegenwoordigers uit het mbo. Daar kent men onderwijsdeelnemers die zich alleen aanmelden en inschrijven om een bepaald examen te doen maar verder niet meedraaien in andere onderwijsactiviteiten. De processen zijn op hoofdlijnen dezelfde. Deze "extraneus"-deelnemers komen ook in het ho en in het vo voor. In dat opzicht is het model wat nu uitgewerkt is, ook als referentie voor die examens waarschijnlijk goed te hanteren.

De uitwerking heeft overigens wel impact op de andere ketenprocesmodellen. De ketenprocesstap *Organiseren van examen* bechrijft in de laatste versie van het ketenprocesmodel *Toetsen en examineren* activiteiten die al generiek zijn uitgewerkt in de ketenprocessen *Aanmelden* en *Administreren onderwijsdeelname*. Deze zijn nu in het samengestelde model opgenomen en zullen niet meer onder *Organiseren van examen* vallen). Deze uitsplitsing naar generieke ketenprocessen is met een aggregatie relatie weergegeven.

Bij het ketenproces *Beoordelen en administreren resultaten* (onderdeel van ketenprocesmodel [Administreren en monitoren resultaten](#)) is de ketenprocesstap *Inzien beoordeling* opgenomen die in de uitwerking van de staatsexamens naar boven kwamen als een relevante ketenprocesstap. Deze heeft dus dezelfde relevantie voor het generieke ketenprocesmodel (is geen verbijzondering).

Bij het ketenproces *Toetsen* (onderdeel van ketenprocesmodel *Toetsen en examineren*) is de ketenprocesstap *Vaststellen normering* generiek toegevoegd die eveneens in de uitwerking van de staatsexamens naar boven kwamen als een expliciete ketenprocesstap.

Gevraagde besluit AR

- Onderschrijft de AR dat we met de uitwerking van de procesgang van staatsexamens niet met een inrichtingssceanrio te maken hebben maar met een samengesteld ketenprocesmodel?

- Is de AR akkoord dat we dit samengestelde ketenprocesmodel publiceren in een aparte sectie onder ketenprocesmodellen?
- Ziet de AR nut en noodzaak in het uitwerken van dit soort samengestelde views? NB we kunnen daarbij ook criteria gaan opstellen wanneer we dit op het niveau van de ROSA wel of niet oppakken.

Vervolgacties

- Beschrijving van *Staatsexamens* op de wiki completeren.
- De informatiemodellen erop aanpassen.
- Daarna het geheel in het QA-team en AR formeel laten vaststellen en Epic afsluiten

Werkvoorraadoverzicht

Het meeste recente werkvoorraadoverzicht staat op <https://rosa.wikixl.nl/index.php/Werkvoorraadoverzicht>

Naast de hierboven beschreven aanpassingen en voortgang wordt er gewerkt aan of gaat er gestart worden met de volgende Epics:

- Verdere invulling van ontwerpgebied Interoperabiliteit, met focus op technische interoperabiliteit, samen met de werkgroep Edukoppeling (Epic 001-c).
- Afronden van de ontwerpprincipes binnen het ontwerpgebied Digitale identiteiten.
- Ketenprocesmodel "Onderwijs volgen bij meerdere onderwijsaanbieders" (ROSA-Epic 034). Scope en aanpak voor uitwerking (nl. als keteninrichtingsscenario en mogelijk ook keteninrichtingsvarianten) zijn nu bepaald.
- Omzetten van het ROSA Begrippenkader naar de NL-SBB standaard incl. het in gebruik nemen van de aangepaste Begrippeneditor.
- Epic 033: doorstart van het overzicht en inzicht nationale en internationale architectuurontwikkelingen in samenwerking met de Edustandaard werkgroep Internationale standaardisatie (https://www.edustandaard.nl/standaard_werkgroepen/internationale-standaardisatie/)
- Afronden Epic 037: Opstellen keteninrichtingsscenario voor staatsexamens.

Gevraagde reactie AR:

- Zijn er aanpassingen in planning en/of prioritering nodig?